

Handlingsplan mot ungdomskriminalitet - mandatsak

Oppvekst og utdanning 11.09.2024

Bakgrunn

- **Verbalvedtak fra kommunestyret, 11.12.2023**

Sak 38/23, «handlings- og økonomiplan 2024-27»:

P01 - Handlingsplan mot vold og ungdomskriminalitet, ses i sammenheng med planstrategien.

- **Vedtak fra formannskapet, 06.02.2024**

Sak 16/24 «Orientering om ungdomskriminalitet i Drammen - utvikling, forebygging og håndtering»:

Kommunedirektøren bes utarbeide en handlingsplan som adresserer utfordringene i drammensskolen, for deretter å innføre nødvendig tiltak.

- **Vedtak fra kommunestyret, 15.05.2024**

sak 80/24, «sluttbehandling Kommunal planstrategi 2024-2027»:

Revidert forslag til kommunal planstrategi 2024-2027 vedtas i henhold til Plan- og bygningsloven §10-1.

I denne planstrategien ligger «handlingsplan mot ungdomskriminalitet» som en av planene som skal fremmes i inneværende kommunestyreperiode.

Mandat

Kommunedirektøren vurderer at en handlingsplan mot ungdomskriminalitet vil svare opp de omtalte vedtakene.

Denne mandatsaken legger frem forslag til innhold, struktur og tidslinje for handlingsplan mot ungdomskriminalitet.

Forslag til innhold

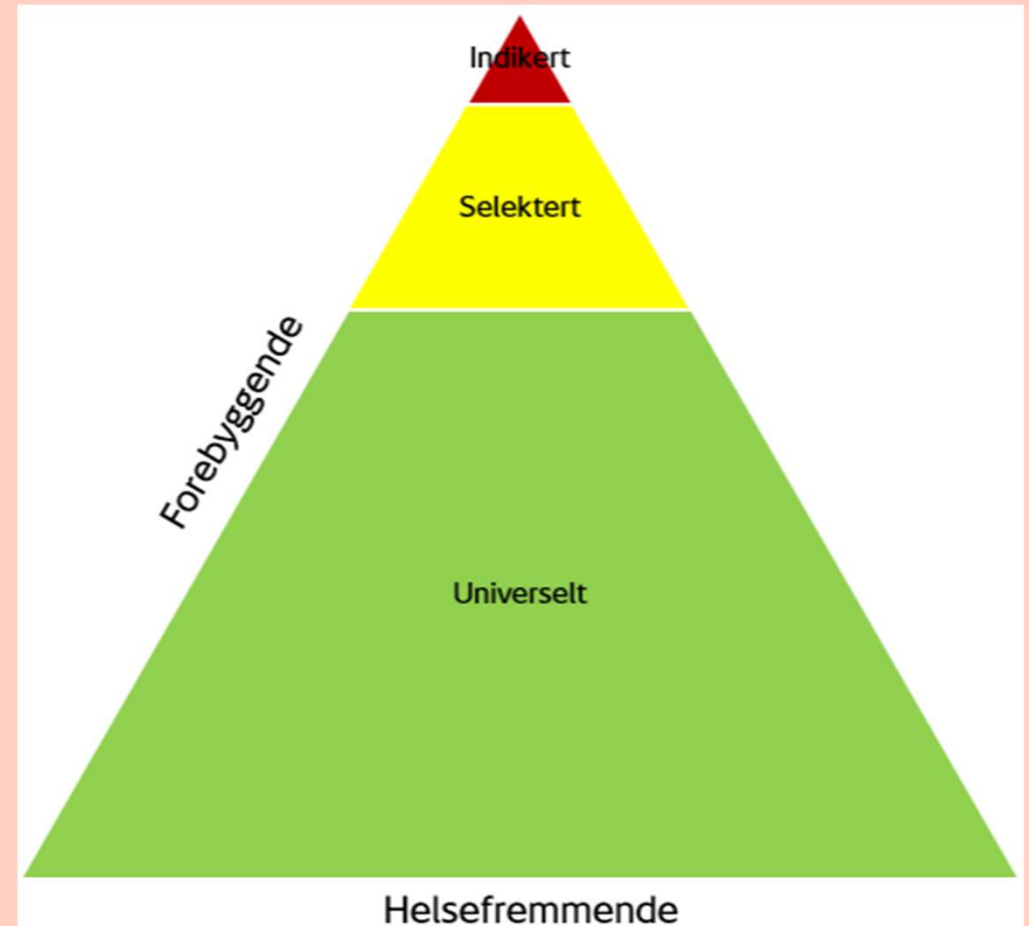
- Planen skal beskrive hva ungdomskriminalitet er, hvordan vi kan forstå det, og skildre de konkrete utfordringene knyttet til ungdomskriminalitet i Drammen kommune.
- Handlingsplanen vil ha ulike satsingsområder, og gruppere tiltakene etter disse.
- Tiltakene skal adressere hvem som er ansvarlig for implementering og gjennomføring.
- Tiltakene vil hovedsakelig rette seg mot det kommunale handlingsrommet, men vil også utfordre samarbeid med andre tjenester. Planen vil vise sammenhenger til andre planverk og veiledere, samtidig som den skal utvikle nye og forbedrede tiltak.

Forslag til utforming

- Forståelse av ungdomskriminalitet og forebygging
- Kunnskapsgrunnlag for Drammen
  - Lokal statistikk og analyse
- Datakilder: Forklaring til statistikken/begrensninger – hvilke kilder brukes og hvorfor/hvorfor ikke?
- Utfordringsbildet i Drammen i dag
  - Satsingsområder
- Tiltak

Forslag til tidslinje

Møtetidspunkt - hovedutvalg for oppvekst og utdanning	Sak/aktivitet
11.09.2024	Mandatsak - handlingsplan mot ungdomskriminalitet
2. kvartal 2025	Handlingsplan mot ungdomskriminalitet 1.gangsbehandling
2.kvartal 2025 - 3. kvartal 2025	Offentlig høringsperiode
3. kvartal 2025	Handlingsplan mot ungdomskriminalitet sluttbehandling

Begrunnelse for forslag til tidslinje

- Nye Ungdata-resultater for Drammen kommer våren 2025.
  - Drammen har historiske Ungdata-resultater kun fra 2021, fordi undersøkelsen gjennomføres hvert fjerde år. Undersøkelsene fra før kommunesammenslåingen er ikke sammenlignbare. Undersøkelsen i 2025 vil derfor vise lokale utviklingstrekk.
- KS storbynettverk begynner arbeidet med et kunnskapsgrunnlag og forslag til tiltak mot ungdomskriminalitet høsten 2024.
  - Arbeidet som blir gjort i dette nettverket vil være relevant for arbeidet med Drammen kommunes handlingsplan mot ungdomskriminalitet.
- Tidsplanen legger opp til at sluttbehandlingen av planen skjer like før behandling av handlings- og økonomiplan (HØP) 2025-2028.
- Tidsplanen gir tilstrekkelig tid til god kvalitet i involveringsprosesser, både for alle parter som skal delta i utformingen av handlingsplanen, og i den offentlige høringsperioden.

Forslag til vedtak:

Handlingsplan mot ungdomskriminalitet utformes med de innholdskomponenter og tidsplan som framgår av kommunedirektørens anbefaling.

Kommunedirektørens anbefaling

Kommunedirektøren anbefaler at handlingsplan mot ungdomskriminalitet utformes med følgende innholdskomponenter:

- Forståelse av ungdomskriminalitet og forebygging
  - Kunnskapsgrunnlag for Drammen: lokal statistikk og analyse
  - Datakilder: Forklaring til statistikken/begrensninger – hvilke kilder brukes og hvorfor/hvorfor ikke?
- Utfordringsbildet i Drammen i dag: satsingsområder
- Tiltak

- I arbeidet legger kommunedirektøren opp til følgende tidsplan:
  - 1.gangsbehandling 2. kvartal 2025
  - Offentlig høringsperiode 2.kvartal 2025 – 3. kvartal 2025
  - Sluttbehandling 3. kvartal 2025

Hva skjer underveis...

Presentasjon av pågående tiltak

Hva gjør vi?

Universelle forebyggende tiltak:

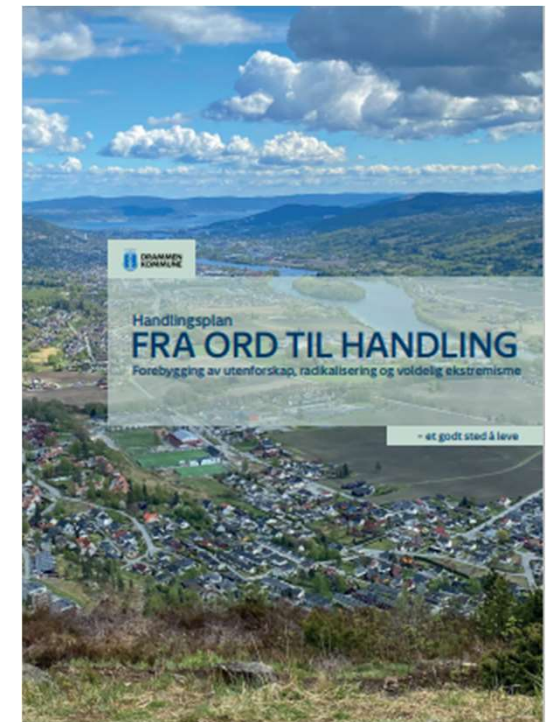
tiltak som er ikke etablert for å rette seg mot ungdomskriminalitet, men skal fremmer inkludering, trivsel og god helse

- Eksempler universelle tjenester
  - Helsestasjon/helsestasjon for ungdom
  - Skolehelsetjeneste
  - Inkluderende praksis i barnehage og skole.
  - Fritidstilbud åpne for alle

Planer med relevante tiltak

Samarbeid interne og eksterne krefter

- Økt oppmerksomhet mot ungdomskriminalitet i sentrum
  - Et etablert nettverk med frivillige aktører, ideelle organisasjoner og tjenester fra Drammen kommune
  - Deltakere er Røde kors/Fellesverket, Kirkens bymisjon, Bevisst ung, Norwegian youth center sammen med ansatte fra områdesatsingen Strømsø, barneverntjenesten, uteteamet og slt.
  - Nettverket er planlagt utvidet til å inkludere de kommunale ungdomstilbudene og frivillige/ideelle aktører som har ungdomsaktiviteter og -tilbud utenfor sentrumsområdene.
  - Nettverket ledes av slt

Storbynettverk mot ungdomskriminalitet

- Deltakende kommuner er Oslo, Bergen, Stavanger, Trondheim, Kristiansand, Bærum, Tromsø og Drammen. Kommunene deltar med en oppvekstleder og en SLT koordinator
- Leder: Oslo, nestleder: Bergen
- Storbynettverket skal levere et kunnskapsgrunnlag - frist satt desember 2024

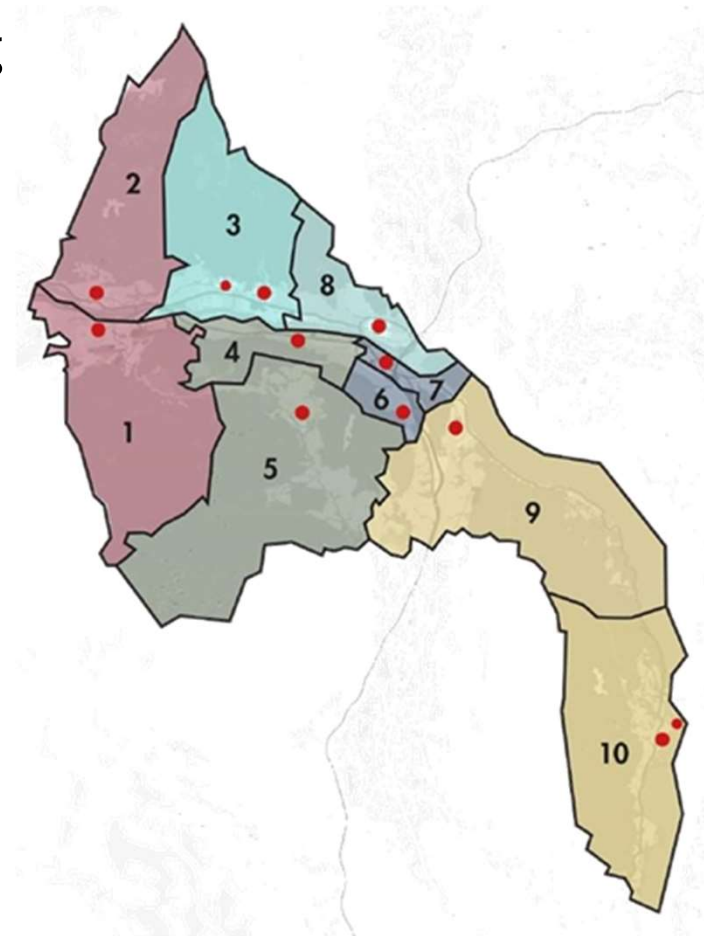
Oppdrag for 2024.

- nettverket skal utarbeide en oppsummering av kunnskap om utfordringsbildet for kriminalitet blant barn og unge i storbyene og tabellarisk fremstilling av tiltak som er nylig iverksatt for å håndtere situasjonen
- en vurdering av utfordringer og muligheter i SLT-samarbeidet mellom kommunene og politiet
- forslag til tiltak som raskt kan settes inn, både lokalt og nasjonalt, som kan styrke arbeidet med å håndtere, forebygge og bekjempe voldsbruk og annen ungdomskriminalitet
- forslag til mer langsiktige tiltak for å håndtere situasjonen og snu utviklingen, både på lokalt og nasjonalt nivå. Dette inkluderer evt behov for FOU tiltak mv.

Områdesatsingen Strømsø 2030

- styrke levekår gjennom en varig forbedring av tjenester og nærmiljøkvaliteter.
- kommunedel 7
- Styrkningsmidler tiltak:
  - Erfaringskonsulent
  - Midler til ekstrajobber og sommerjobber
  - Tilbud etter skoletid utover ordinære ungdomstilbud

Universelle tiltak som bidrar i forebygging

- **Sosialfaglige medarbeidere** på barneskolene og **sosiallærere** på ungdomsskolene jobber forebyggende overfor barn og unge som har behov utover det ordinære opplæringstilbudet.
- **Bibliotekene**
- **Ung kultur** organiserer ulike lavterskeltilbud for barn og unge. Drammen har fire kommunale ungdomstilbud som bidrar med møtesteder og aktiviteter for ungdom fra fjerde klasse. Et av tilbudene, G60, er lokalisert i sentrum.
- **Natteravnere** har aktivitet i alle kommunedeler i Drammen. Fordelt på 11 soner har skolene og FAU ansvar for organisering og natteravning i sitt nærmiljø, gjerne i samarbeid med andre aktører. (Folkehelseprogrammet)
- En rekke **frivillige og ideelle aktører** har ungdomstilbud, både åpne møteplasser og aktivitetstilbud.
  - paraplyorganisasjonene :
    - Drammen Idrettsråd, Drammen Kulturråd og Drammen Friluftsforum
  - Ideelle organisasjoner

Et utvalg tiltak

- **Uteteamet** er en oppsøkende tjeneste rettet mot ungdommer fra 13 til 25 år i Drammen. Teamet gjør feltarbeid og sosialt oppsøkende arbeid der ungdom samles og veileder på temaer som unge trenger hjelp med. Uteteamet samarbeider tett med andre tjenester som møter ungdom. Ungdomsskolene har en fast kontaktperson fra uteteamet
- **Ungdomstorget** er et veiledningstilbud til unge mellom 13 og 25 år. En rekke tjenester er representerte der, blant annet uteteamet, NAV, Nok.Drammen, oppfølgingstjenesten i videregående skole og psykisk helse og rus.
- **FACT ung** er et tverrfaglig behandlingsteam tverrfaglig og gir oppsøkende, sammenhengende og fleksibel behandling til ungdom med store og sammensatte behov. FACT ung har 10 stillingshjemler fordelt på Drammen og Lier kommuner og Drammen BUP (Barne- og ungdomspsykiatrisk avdeling).

Forts...

- Fem **familieteam** tilbyr behandling og veiledning blant annet om kommunikasjon, relasjoner, samspill, psykisk helse hos barn og unge. Målet er å sammen finne løsninger som kan bidra til positiv endring.
- **ATV - alternativ til vold** har et godt utviklet ungdomstilbud. Drammen kommune har en samarbeidsavtale med ATV som sikrer voldsutøvere og deres familier tilgang til et frivillig behandlingstilbud. ATV bidrar også med undervisning og veiledning til tjenestene.
- **Sommerjobber** og deltidsjobber til ungdom er en del av satsingen ungdom i fokus for de som bor på Strømsø. Sommerjobber tilbys også ungdommer i andre kommunedeler, da organisert av barneverntjenesten.
- **Foreldremøter** med grupper av foreldre til utvalgte ungdommer. Møtene arrangeres i samarbeid mellom politiet, barneverntjenesten og skolen.
- **Bekymringsamtaler** med foresatte der ungdom har vært i kontakt med politiet (politi og barnevern)
- Forebyggende tiltak - **mobbing** (OU 45/24)

Bistandsplikten

Barnevernets arbeid er en blanding mellom støtte og kontroll. De har et naturlig og tett samarbeid med andre tjenester og stor vilje til å delta i utviklingsarbeid.

Bufetat sine brudd på bistandsplikten har store konsekvenser for tiltak til noen av de kriminelle gjengangerne og deres familier.

- Bufetat har gjentatte bistandsbrudd, og kapasitetsknappheten har forsterket seg etter barnevernsreformen trådte i kraft i januar 2022.
- Bufetat klarer ikke å levere akutt-tjenester når barnevernstjenester har behov for det i saker hvor barn/ungdom både med og uten alvorlige atferdsproblemer står uten omsorg. De har verken gode nok eller mange nok plasseringsalternativer.
- Det har over tid vært dialog mellom barneverntjenesten og Bufetat angående denne problematikken, men saken er ikke løst.
- Møte med Bufetat i oktober

Politiets innspill til tiltak mot ungdomskriminalitet

1. Mobilforbud på skolene, bestemt av kommunen/staten – *nasjonal anbefaling*
2. Sosiolærere på alle skoler, ikke bare helsesykepleiere – *ivaretatt på skolene i Drammen – sosialfaglige medarbeidere*
3. Lyssetting av offentlige områder – *Bane Nor og kommunen har forsterket lyssettingen flere steder*
4. Kameraovervåking av Strømsø torg og Bragernes torg – *politidistriktet vurderer overvåking*
5. Oppbemanning av uteteamet, barnevernsvakten og FACT ung, mer oppsøkende tjenester
6. Natteravnsordning, også i sentrum – *ordninger for natteravner i alle kommunedeler*
7. Sosialarbeidere inn i de ulike familiene, ikke bare MST – *stor variasjon i barneverntiltak i familier – individuell tilpasning*
8. Plassering med varetekts surrogat, samarbeid mellom politiet og barnevern – *har få/ingen alternativer*
9. Rusmiddeltesting og kontrakt, kommune og ungdom/foreldre – *muligheter for bedre løsninger under arbeid*
10. Samhandling med ulike trossamfunn – *politiet har jevnlig dialogmøter og tjenester samhandler om tiltak*

Arenasamarbeidet – hva – hvordan - hvorfor

Hva:

En tverrfaglig rigg som dekker flere programområder og legger til rette for tverrfaglig samarbeid fra det strategiske og ut til enkelte barn, unge eller familier.

Hvorfor:

Fordi samarbeid på tvers av tjenesteområder er en forutsetning for å lykkes med tidlig innsats.

Fordi vellykket forebyggende arbeid reduserer innbyggernes behov for mer omfattende og inngripende tiltak senere i livet

Fordi tjenestene kan bruke riggen til systematisk å sikre fokus på det forebyggende arbeidet og kunne sette inn avhjelpende og reparerende tiltak knyttet til helse og utenforskap.

Tverrfaglig samhandling - Arenasamarbeidet

- Samarbeidet er organisert på fire nivåer:
  - Arena 1 og 2
    - ledere med ansvar for tjenester som møter barn, unge og familier, og utgjør de styrende og koordinerende nivåene i strukturen.
  - Arena 3 og 4
    - er soneinndelte strukturer for forpliktende tverrfaglig samarbeid mellom barnehager, skoler og andre tjenester i kommunedelene.

Målsettingen med samarbeidet er blant annet å

- identifisere områder på tvers av programområdene der et tverrprofesjonelt fellesskap gir en merverdi for innbyggere og mottakere av tjenester.

Tverrfaglig ansvar i arenasamarbeidet

- Arena 1 har overordnet ansvar for strategisk tverrfaglig arbeid på oppvekstfeltet.
- Arena 2 har overordnet tverrfaglig ansvar for å identifisere, planlegge, initiere og evaluere områder som skal gi barn, unge og deres familier best mulig levekår.
- Arena 3 har tverrfaglig ansvar for å bidra til godt helsefremmende og forebyggende arbeid blant barn, unge og deres familier. Arena 3 skal ivareta sammenhenger mellom handlingsplanen til oppvekstreformen og andre styringsdokumenter i Drammen.
- Arena 4 har et tverrfaglig ansvar for å håndtere utfordringer for barn og unge og utfordringer knyttet til grupper eller miljøer av barn og unge.

**DRAMMEN
KOMMUNE**
- et godt sted å leve